

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Anny Žákovej a členiek senátu JUDr. Aleny Adamcovej a JUDr. Violy Takáčovej, v právnej veci žalobcu **P. P., S.**, so sídlom T., P., proti žalovanej **S.P. - Ú., B.**, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 332-558-GC04/2007 zo dňa 23. marca 2007, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11S 29/2007-30 zo dňa 22. augusta 2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11S 29/2007-30 zo dňa 22. augusta 2007, **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd napadnutým rozsudkom rozhodnutie žalovanej č. 332-558-GC04/2007 zo dňa 23. marca 2007 podľa § 250j ods. 2 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej „OSP“) zrušil, vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie a žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

Rozhodnutím zo dňa 23. marca 2007 žalovaná potvrdila rozhodnutie S.P., pobočky P. č. 700-0920020606-GC04/06 zo dňa 4. decembra 2006, ktorým bola žalobcovi podľa § 277 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení uložená povinnosť zaplatiť zvýšené poistné na poistenie zodpovednosti za škodu pri pracovnom úraze a pri chorobe z povolania za obdobie január až apríl 2002 a január až marec 2003 v sume 31.900,-Sk.

Po preskúmaní žalobou napadnutého rozhodnutia dospel krajský súd k záveru, že žalovaná nepostupovala v súlade s čl. 2 bod 2 a čl. 152 bod 4 Ústavy Slovenskej republiky. Nestotožnil sa s jej nesprávnym výkladom ustanovenia § 15a ods. 1 a 2 zákona č. 274/1994 Z.z. o Sociálnej poisťovni, ktorý prijala postupujúc podľa stanoviska Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny zo dňa 7. mája 2002, z ktorého vyplynula pre žalovaného povinnosť postupovať pri kontrole platenia poistného na poistenie zodpovednosti za škodu pri pracovnom úraze a chorobe z povolania tak, že pod činnosťou, ktorú zamestnávateľ „vykonáva“, sa podľa § 15a ods. 2 zákona č. 274/1994 Z.z. rozumie činnosť, na ktorú sa vzťahuje najvyššia

sadzba poistného zodpovednosti za škodu zo všetkých činností zamestnávateľa, ktoré na základe oprávnenia môže vykonávať, bez ohľadu na to, či takého činnosti, na ktoré má podnikateľské oprávnenie aj skutočne vykonáva.

Dôvodil aj tým, že ak by správny orgán postupoval v duchu zásady – v pochybnostiach ku prospechu – musel by dospieť k názoru, že je potrebné aplikovať taký výklad spornej právnej normy, že platenie poistného sa vzťahuje len na tie činnosti zamestnávateľa, ktoré skutočne vykonáva, tak ako to vyplýva z dikcie § 15a ods. 1 zákona č. 274/1994 Z.z.

Krajský súd v odôvodnení tiež poukázal na to, že žalovaná nepostupovala ani v súlade s ustálenou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. Rc 47/2005 5Cdo 109/03), že vykonávaním podnikateľskej činnosti treba rozumieť aktívnu činnosť smerujúcu k dosiahnutiu zisku. Len samotné oprávnenie na podnikateľskú činnosť neznamena, že podnikateľ (zamestnávateľ) túto činnosť aj reálne sám alebo prostredníctvom svojich zamestnancov vykonáva.

Proti rozsudku krajského súdu sa včas odvolala žalovaná. Nestotožnila sa s právnym názorom krajského súdu vysloveným v jeho rozsudku. Podľa názoru žalovanej je zamestnávateľ povinný podľa § 15a ods. 1 zák. č. 274/1994 Z.z. vypočítať si poistné na poistenie zodpovednosti za škodu sám, podľa hlavného druhu vykonávanej činnosti, pričom v prípade, ak vykonáva rôzne druhy činností, zamestnávateľ použije podľa § 15a ods. 2 cit. zákona sadzbu poistného vzťahujúcu sa na činnosť s najvyššou sadzbou poistného. Pojem „vykonáva“ sa podľa citovaného ustanovenia viaže so zamestnávateľom, ktorý na základe oprávnenia (napr. výpisu z obchodného registra, živnostenského oprávnenia a pod.) môže vykonávať rôzne druhy činnosti.

Uviedla, že právna úprava platenia poistného na poistenie zodpovednosti za škodu platná do 31. decembra 2003 neriešila prípadnú zmenu činnosti vykonávanej takýmto zamestnávateľom, preto sa predpokladá, že išlo o účel zákona. Na základe uvedeného je potrebné pod činnosťou, ktorú zamestnávateľ „vykonáva“ podľa ustanovenia § 15a ods. 2 zák. č. 274/1994 Z.z. rozumieť činnosť, na ktorú sa vzťahuje najvyššia sadzba poistného na poistenie zodpovednosti za škodu zo všetkých činností zamestnávateľa, ktoré môže na základe oprávnenia vykonávať, a to bez ohľadu na to, či ju skutočne vykonáva.

Na základe uvedených skutočností žalovaná navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zmenil tak, že žalobu voči S.P. – Ú. zamietla.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej uviedol, že neporušil ustanovenia zákona č. 274/1994 Z.z., pretože poistné na poistenie zodpovednosti za škodu pri pracovnom úraze uhradil včas a v správnej výške, pričom vychádzal z toho, že platenie poistného sa vzťahuje len na tie činnosti zamestnávateľa, ktoré skutočne vykonáva tak, ako to vyplýva z dikcie § 15a ods. 1 zákona č. 274/1994 Z.z.

Namietal, že žalovaná pri vykonávaní kontroly žiadnym spôsobom nezistovala skutočný stav vecí, teda aký druh činnosti zamestnávateľ skutočne vykonával, koľko zamestnáva zamestnancov a pre aký druh práce sú títo zamestnaní a pod. Vyjadril

názor, že práve z tohto dokazovania by bolo jasne preukázané, že žalobca druh činnosti „cestná nákladná doprava“ nevykonáva.

Poukázal aj na ustanovenie § 2 zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní, ktorý uvádza, že živnosťou je sústavná činnosť prevádzkovaná samostatne, vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť, za účelom dosiahnutia zisku a za podmienok ustanovených týmto zákonom. Reálny výkon činnosti je teda v zmysle uvedeného stav odlišný od samotného obdržania povolenia na jej výkon.

Ďalej uviedol, že hlavný druh činnosti vykonávanej za kontrolované obdobie bol v spoločnosti P. P. maloobchod, resp. sprostredkovanie obchodu a podnikateľské poradenstvo, no pokiaľ ide o cestnú nákladnú dopravu, táto činnosť je síce vo výpise z obchodného registra a živnostenského registra uvádzaná ako živnosť, v rozhodnom čase však vykonávaná nebola.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok v medziach a v rozsahu odvolania žalovanej (§ 212 ods. 1 OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 3 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie nie je opodstatnené.

V správnom súdnictve preskúmajajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb.

V danej veci bolo úlohou krajského súdu vyriešiť medzi účastníkmi spornú právnu otázku týkajúcu sa výkladu ust. § 15a ods. 1, 2 zák. č. 274/1994 Z.z. o Sociálnej poisťovni v znení zák. č. 242/2001 Z.z.

Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s právnym názorom krajského súdu, podľa ktorého povinnosť platiť vyššiu sadzbu poistného na poistenie zodpovednosti za škodu u zamestnávateľa, ktorý má povolenie na výkon rôznych druhov činnosti, je reálny výkon činností zamestnávateľom a nie len možnosť vykonávať činnosť, s ktorou zákon viaže vyššiu sadzbu poistného. Vyplýva to jednoznačne aj zo znenia ustanovenia § 15a ods. 1, 2 cit. zákona, v zmysle ktorého

- zamestnávateľ je povinný si poistné na poistenie zodpovednosti za škodu vypočítať sám, pričom použije sadzby poistného na poistenie zodpovednosti za škodu podľa hlavného druhu činnosti vykonávanej zamestnávateľom uvedené v prílohe (ods. 1)
- ak zamestnávateľ vykonáva rôzne druhy činnosti, použije sa sadzba poistného na poistenie zodpovednosti za škodu vzťahujúcu sa na činnosť s najvyššou sadzbou poistného (ods. 2).

Pre výklad uvedenej právnej normy je rozhodujúci jej text, z ktorého je nepochybné, že ust. § 15a ods. 2 cit. zákona sa vzťahuje len na činnosti zamestnávateľom vykonávané a nie tie, ktoré má síce zapísané v živnostenskom oprávnení (v obchodnom registri) ale ich nevykonáva. Odlišné stanovisko rezortného ministerstva nemá vplyv na právne posúdenie veci.

Krajský súd preto opodstatnene dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovanej, ako aj správneho orgánu prvého stupňa je potrebné zrušiť podľa § 250j ods. 2 písm. a/ OSP, lebo rozhodnutia vychádzali z nesprávneho právneho posúdenia veci, a vec vrátiť žalovanej na ďalšie konanie.

Odvolačný súd preto odvolaniu žalovanej nevyhovel a vecne správny rozsudok krajského súdu podľa § 219 OSP potvrdil.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom odvolací súd nepriznal, lebo úspešný žalobca si ich náhradu neuplatnil a žalovanej právo na ich náhradu nevzniklo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 29. apríla 2008

**Anna Žáková, v.r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia:
Dagmar Falbová